

**ҮНДЭСНИЙ УЛААН ЗАГАЛМАЙН НИЙГЭМЛЭГҮҮДЭД ТӨР ЗАСГИЙН
БАЙГУУЛЛАГААС ДЭМЖЛЭГ ҮЗҮҮЛДЭГ БУСАД ОРНЫ ТУРШЛАГА
(ХАРЬЦУУЛСАН СУДАЛГАА)**

Д. Жигваагүнсэл, Ө. Мөнхтунгалаа

Судалгааны зорилго:

Үндэсний улаан загалмайн нийгэмлэгүүдэд төр засгийн байгууллагаас хэрхэн дэмжлэг үзүүлдэг талаарх гадаадын зарим орны туршлага судлах

Судалгаа мэдээллийн эх сурвалж:

Гадаадын зарим орны үндэсний улаан загалмай нийгэмлэгүүдийн албан ёсны вэб сайт, хууль эрх зүйн актууд, Монголын улаан загалмай нийгэмлэгийн холбогдох эрх бүхий мэргэжилтнүүдээс ирүүлсэн мэдээлэл зэргийг эх сурвалж болгон Финлянд, Польш, БНСУ, БНХАУ, Япон зэрэг орнуудын туршлагын талаар мэдээллийг харьцуулан судалсан. /Хавсралт/

Ерөнхий мэдээлэл:

Улаан Загалмайн Нийгэмлэг нь иргэдээс хөдөлгөөний дүрэм, үндсэн зарчмуудыг зөвшөөрч, тэдгээрийг болон Женевийн конвенц, Нэмэлт протоколуудын зарчим, хэм хэмжээ, үзэл санааг хэрэгжүүлэх, Хүмүүнлэгийн тухай хуулийн хүрээнд төрийн хүмүүнлэгийн бодлогод дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор сайн дурын үндсэн дээр байгуулагдан өөрийгөө удирдах ёсны дагуу үйл ажиллагаа явуулдаг нийгэмд үйлчилдэг төрийн бус, хүмүүнлэгийн байгууллага юм.

Өнөөдөр Улаан Загалмай, Улаан хавирган сар хөдөлгөөнд дэлхийн 181 орны 500 сая хүн нэгдээд байна. Улаан загалмайн төлөөлөгчийн газар дэлхийн 80 гаруй оронд бий. Улаан загалмайн нийгэмлэгийн гол зарчим нь хүнлэг байдал, сайн дурын үндсэн дээр эвлэлдэн нэгдэж, хүмүүнлэг тусламж үзүүлэх явдал юм. Олон улсын улаан загалмайн нийгэмлэг нь гишүүн орныхоо засгийн газрын өгч байгаа хандиваар санхүүждэг. Мөн хувийн байгууллагууд ч сайн дураараа хандив өгдөг байна. Олон улсын улаан загалмайн нийгэмлэгийн бэлгэ тэмдгийг хуулиар хамгаалсан тул бусад байгууллагууд ашиглахыг хориглосон байдаг.

Улаан Загалмайн Нийгэмлэгийн бэлгэ тэмдгийг буруугаар ашиглахаас сэргийлж бүх гишүүн орнууд нь тусгай хууль баталсан байх шаардлагатай. Аливаа улсад Улаан загалмайн нийгэмлэг нэг л байх бөгөөд энэ нь бүх хүнд нээлттэй байж тухайн орны бүх нутаг дэвсгэрт энэрэнгүй үйл ажиллагаа явуулдаг зарчимтай.

Судалгааны үр дүн:

Судалгаанд Финлянд, Польш, БНСУ, БНХАУ, Япон зэрэг орнуудын Үндэсний улаан загалмай нийгэмлэгүүдийн үйл ажиллагаа, бүтэц зохион байгуулалт, санхүүжилтийн хэлбэрийг албан ёсны вэб сайтаас, АНУ, Европын Холбооны улс орнууд, Нидерланд, Серб зэрэг улс орнуудын талаарх мэдээллийг МУЗН-ээс Улаан загалмайн хуулинд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах ажлын хэсэгт явуулсан мэдээллээс ашиглав.

Женевийн конвенцид нэгдэн орж, Үндэсний улаан загалмайн нийгэмлэгээ байгуулсан улс орон бүр үйл ажиллагаагаа ямарваа саадгүй явуулах хууль эрх зүйн орчныг бүрдүүлж, Олон улсын улаан загалмайн нийгэмлэг, Улаан хавирган сар хөдөлгөөний үндсэн зарчмууд, Олон улсын хүмүүнлэгийн хуулийг Үндэсний Улаан загалмайн нийгэмлэгтэйгээ хамтран

сурталчлах, түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг хийж санхүүжүүлэх үүрэгтэй байдаг байна. Энэ тухай Женевийн конвенцэд тодорхой заасан байдаг. Тус конвенцид нэгдэн орсон үүрэг зорилтынхоо хүрээнд улс орон бүр өөрсдийн улаан загалмайн тухай хуультай, түүгээрээ үйл ажиллагаагаа саадгүй явуулах боломж бололцоо, эрх зүйн орчныг хангаж өгсөн байдаг нь судалгаанд хамрагдсан орнуудын туршлагаас харагдаж байна. Үүнд төрөөс түүний бэлгэ тэмдэг, үйл ажиллагааг нь хуулиар хамгаалахын сацуу төрөл бүрийн татвараас чөлөөлөх, санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх, хамтран ажиллах зэрэг зохицуулалтуудыг хийж өгдөг.

Бүгд найрамдах Солонгос улс

Цусны донор, Улсын асрамжийн газар, халамж үйлчилгээний төвүүдтэй холбогдсон орон байр, үйл ажиллагааг иж бүрнээр нь үндэсний болон орон нутгийн Улаан загалмайн байгууллагууддаа хариуцуулан улс болон хот, мужийн төсвөөс санхүүжүүлдэг.

Япон, Америк улс

Эрүүл мэндийн анхны тусламж, гамшгаас урьдчилан сэргийлэх сургалт суртчилгаа болон гамшгийн үед үзүүлэх яаралтай болон нөхөн сэргээх тусламжийн асуудлыг Улаан Загалмайн нийгэмлэг, Онцгой байдлын газруудад үйл ажиллагааны үйлчлэлийн дагуу хувиарлан хариуцуулж, төрөөс санхүүжилтийг нь олгодог.

Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улс

Үндэсний Улаан Загалмайн нийгэмлэг болон улс, мужийн улаан загалмайн хороодыг ажлын байр нөхцлөөр өөрийн байгууллагуудын жишгээр хангаж, орон тооны ажилтны цалин, нийгмийн асуудлыг бүрэн хариуцдаг.

Европын Холбооны улс орнуудад

- Үндэсний Улаан загалмайн нийгэмлэгийн дэргэд “Сан” байгуулж, түүнд хорооны санхүүгийн дэмжлэг үзүүлсэн байгууллага, аж ахуй нэгж, иргэд татвараас чөлөөлөгддөг.
- УЗН -ийн авто машинууд албан үүргээ гүйцэтгэж байгаа үед заавал хураамжаас бүрэн чөлөөлөгддөг.
- Улаан загалмайн ажилтнууд үүргийн дагуу ажлаа хийж буй тохиолдолд тээврийн хэрэгслээр үнэгүй зорчдог.

Нидерланд, Финлянд улс

Үл хөдлөх хөрөнгө ажлын байр авах, болон тэдгээрийн ашиглалтын зардлыг Засгийн Газраас гаргаж, үйл ажиллагааны орлогын татвар, НӨАТ-өөс чөлөөлөгддөг.

Бүгд найрамдах Серб улс

- Улаан Загалмайн байгууллагуудыг улсын болон орон нутгийн засаг захиргааны төвөөс сан бүрдүүлэх
- Улаан загалмайн хөтөлбөр, үйл ажиллагааг санхүүжүүлэхэд нэмэлт хандиваар хангах
- Улаан загалмайн төрийн болон муж орон нутгийн захиргаанаас хариуцуулсан ажил үйлчилгээ
- Мөрийтэй тоглоомноос олсон орлогоос хүмүүнлэгийн ажилд зориулах зэргээр дэмжин ажилладаг байна.

Үндэсний Улаан загалмайн үйл ажиллагааны зорилго бол төрийн нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаан дээр чухал нэмэлт үйл ажиллагаа явуулах явдал юм. Энэ төрлийн тусламжийн эрэлт хэрэгцээ цаг ямагт асар их байдаг. Судалгаанд хамрагдсан орнуудын Улаан загалмайн нийгэмлэгүүдийн үйл ажиллагаа нь нилээд өргөн цар хүрээтэй бөгөөд ахмад настануудыг асрах, хэвтэрийн өвчтөнд туслан асрах, ядуу зүдүү, ажилгүй гэх зэрэг эмзэг бүлгийнхэнд туслах, архидаан согтуурах, мансуурах бодис хэрэглэхээс урьдчилан сэргийлэх, өдөр өнжүүлэх ажиллуулах, зуны амралтаар зуслан зохион байгуулах зэрэг олон талт нийгмийн халамж үйлчилгээний ажлуудыг төр засгийн нийгмийн үйлчилгээний нэмэлт, өөрөөр хэлбэл дутууг нь нөхөн гүйцээх хэлбэрээр гүйцэтгэдэг байна.

Эндээс Улаан загалмай болон төрийн нийгмийн үйлчилгээний ажилд давхцах зүйл нилээд гардаг. Тэгэхээр тухай тухайн төр улс Улаан загалмайн нийгэмлэгийн эдгээр нийгмийн халамж үйлчилгээний зэрэг үйл ажиллагааг өөрийн энэ чиглэлийн ажилтай хэрхэн уялдуулах вэ гэдэг дээр бодлогоо боловсруулж хэрэгжүүлдэг байна.

Зарим улсад аль нэг чиглэлийн нийгмийн халамжийн ажлыг шууд өөрийн үндэсний Улаан Загалмай нийгэмлэгтээ даатгаж түүнийг нь санхүүжүүлдэг бол Польш улс яам, орон нутгийн захиргаатай, үйлчлүүлэгчдийг оролцуулан гурван талт гэрээ байгуулан хамтран ажиллаж байна. Тухайлбал, гэрээр асруулах тусламж авч байгаа тохиолдолд ажиллах цаг, ажлын хөлс гэх зэргийг тохиролцоод тухайн орон нутгийн нийгмийн халамжийн газраас зардлыг гаргуулах гэх мэт. Бас нэгэн чухал зүйл нь Улаан загалмай нийгэмлэг нь анхны тусламж үзүүлэх, сэтгэл зүйн зөвлөгөө өгөх, ДОХ -оос сэргийлэх, дотоод гадаадын гамшигийн үед хэрхэн ажиллах гэх зэрэг олон талт зорилгоор өөрийн нийгэмлэгийн ажилтан албан хаагчид, гишүүд, сайн дурынхан төдийгүй нийгмийг хамарсан боловсрол сургалтын ажлыг олон хэлбэрээр маш сайн зохион байгуулдаг байна.

Үүнд шаардагдах мөнгө санхүүг ч гишүүдийн татвар, олон нийтийн хандив, үйлчилгээний ажил хийж олсон хуримтлал, цус сэлбэх үйлчилгээнээс хуримтлуулсан, олон нийтийн дунд олон улсын чанартай болон өөрийн үндэсний гэх мэт олон төрлийн аян хөдөлгөөнийг өрнүүлэн мөнгө санхүүг хуримтлуулдаг. Мөн эдгээр үйл ажиллагааг харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр болон хуулийн зохицуулалтын дагуу зарим оронд төрөөс санхүүжүүлдэг туршлага ч цөөнгүй байна. Тухайлбал, Хятадын улаан загалмайн нийгэмлэгийн Гамшигийн хохирлыг арилгах үйл ажиллагааг төрөөс санхүүжүүлж үйл ажиллагааг нь дэмжин хамтран ажилладаг.

Дэлхийн улс орнууд ялангуяа ардчилал хөгжсөн орнуудад Засгийн газар, төр, засаг төв, орон нутгийн байгууллагууд нь Үндэсний Улаан Загалмайн нийгэмлэгтэйгээ олон шат дамжлагагүй шууд хамтран ажиллаж, эрх зүй, хөрөнгө санхүүгийн дэмжлэг тусалцаа үзүүлж, хүмүүнлэгийн аливаа үйлчилгээний асуудлыг хариуцуулан гүйцэтгүүлж, газар, үл хөдлөх хөрөнгө болон бүх төрлийн албан татваруудаас бүрэн чөлөөлж, ашиглалттай холбогдсон төлбөрүүдийг төсвийн байгууллагуудтай адил хөнгөлөлт үзүүлдэг байна.

Гадаадын зарим орны Үндэсний улаан загалмайн нийгэмлэгийн үйл ажиллагаа

Япон⁹⁷

Япон улсын Улаан загалмайн нийгэмлэг /Japanes Red Cross Society/ удирдах байгууллага болох Төлөөлөгчдийн Зөвлөл 3 жилийн хугацаатайгаар сонгогдсон 223 гишүүнээс бүрддэг. Удирдах зөвлөл нь жилд 2 удаа хуралдаж Ерөнхийлөгч, 2 Дэд Ерөнхийлөгч, 3 аудитор, 61 захирагчдыг сонгодог байна. Тус байгууллага нь Токиод байрладаг бөгөөд 47 салбар

⁹⁷ Женевийн Конвенц, /1949 оны 08 дугаар сарын 12/, нэмэлт протоколууд /1977 оны 06 сарын 10/, УБ., 1995 он.

байгууллагуудаа удирдан ажилладаг. Төв байгууллагын шууд удирдлагад Эмчилгээний төв, Цусны төв, Эх баригч эмчийн сургууль зэрэг төвүүд ажилладаг.

Санхүүжилт болон хууль эрх зүйн зохицуулалт

Японы Улаан загалмайн нийгэмлэг нь гишүүдийн татвар, хандив, Үндэсний Даатгалын хөтөлбөрт хамрагдсан өвчтөнгүүдэд үзүүлсэн үйлчилгээнд тус хөтөлбөрөөс төлсөн төлбөр, цус болон цусан бүтээгдэхүүний борлуулалт зэргээс бүрддэг. Тус нийгэмлэг нь ерөнхий болон тусгай данстай. Ерөнхий данс нь гишүүдийн татвар, хандиваас бүрдэх бөгөөд дотоодын болон гадаадын үйл ажиллагаа, анхны тусламж хүргэх сургалтууд, бусад сайн дурын үйл ажиллагааг санхүүжүүлэх зорилготой. Эмнэлэгийн байгууллагуудын данс ба Цусны хөтөлбөрийн данс гэсэн 2 тусгай данстай.

Эрүүл мэнд анхны тусламж, гамшгаас урьдчилан сэргийлэх сургалт суртчилгаа болон гамшгийн үед үзүүлэх яаралтай болон нөхөн сэргээх тусламжийн асуудлыг Улаан Загалмай нийгэмлэг, Онцгой байдлын газруудад үйл ажиллагааны үйлчлэлийн дагуу хувиарлан хариуцуулж, төрөөс санхүүжилтийг нь олгодог. Тус нийгэмлэгийн санхүүжилтийг хүчирхэгжүүлэхэд хувийн байгууллага, компаниудтай хамтарч ажиллах болсон нь маш их ач холбогдолоо өгсөн байна. Тухайлбал, хувийн компаниуд нь зөвхөн санхүүгээр биш тэдний зүгээс нийгэмлэгийн үйл ажиллагаанд идэвхтэй дэмжлэг эхлүүлсэн. NHK буюу Үндэсний хамгийн том мэдээллийн байгууллагатай хамтран Олон улсын Тусламжийн Компани байгуулсан нь нийгэмлэгийн дэлхийн түвшинд хүмүүнлэгийн үйл ажиллагаа явуулахад чухал эхлэл болсон.

Нийгэмлэгийн үйл ажиллагааны чиглэлүүд:

- Гишүүд, сайн дурынханд хандсан үйл ажиллагаа
- Олон улсын үйл ажиллагаа
- Олон улсын хүмүүнлэгийн хуулийг дэлгэрүүлэх
- Дотоодын гамшиг
- Цусны хөтөлбөр
- Эмнэлэгийн үйлчилгээ
- Сувилахуйн боловсрол
- Аюулгүй байдлыг хангах үйлчилгээ
- Залуу Улаан Загалмайчууд
- Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ

Нийгэмлэгийн гишүүн нь татвар төлөх хэлбэрээс гадна оролцоогоороо гишүүнээр элсэж болдог. Жилийн гишүүний татвар нь жилд 500 иен төлдөг. 2010 оны 3 сарын байдлаар 150 мянган гишүүдийн 10,65 сая иен төвлөрсөн байна. Японы Улаан загалмай нийгэмлэгийн хамгийн том бүтэц бол сайн дурынхны сүлжээ бөгөөд дотроо мэргэшсэн, залуу, хувиараа болон гамшгийн үед туслахаар бүртгэгдсэн сайн дурынхан гэсэн хэсгүүдтэй. 1877 онд байгуулагдсан цагаасаа хойш тус нийгэмлэг нь Ази-Номхон далайн түвшинд төдийгүй олон улсын хэмжээнд гамшгийн үеийн тусламжийн талаарх сургалтаараа голлох үүрэгтэй оролцдог болсон.

Японы 92 эмнэлэг тус нийгэмлэгтэй хамтарч ажилладаг бөгөөд үүнээс 5 нь Олон улсын улаан загалмай нийгэмлэгийн эмчилгээний салбарт тусалж ажилладаг. Дотоодын гамшгийн үед Японы улаан загалмай нийгэмлэг нь хамгийн сайн бэлтгэгдсэн 488 багтай. Тусламжийн баг бүр нь эмч, ахлах сувилагч, 2 сувилагч, 2 туслах ажилтнаас бүрддэг. Олон улсын хүмүүнлэгийн хуулийн дагуу явуулдаг үйл ажиллагаа нь ихэвчлэн Япон, Хойд Солонгост тусгаарлагдсан гэр бүлүүдийн асуудлыг голчилдог бөгөөд дайнд хохирсон

иргэдийн асуудлыг мөн хамаарч ажиллана. Залуу Улаан загалмайчуудын хүрээнд тус нийгэмлэг нь цэцэрлэгийн наснаас эхлээд оюутнуудыг хамарсан эрүүл мэндээ хамгаалах, эмнэлэг, тахир дутуу иргэдийн гэр бүлд туслах сайн дурын ажил, олон улсын нөхөрлөл гэсэн хэлбэрүүдээр тэдэнд зориулж үйл ажиллагаа явуулдаг. 2008 оны байдлаар нийт улсын сургуулиудын 24 хувь нь нийгэмлэгийн үйл ажиллагаанд оролцсон байна. Дээрх чиглэлүүдээс гадна цус болон цусан бүтээгдэхүүн нийлүүлэх үйлчилгээ, халамж тусламжийн үйл ажиллагаануудыг явуулдаг байна.

Бүгд Найрамдах Солонгос улс⁹⁸

БНСУ-ын Үндэсний улаан загалмай нийгэмлэг /Republic of Korea National Red Cross/ нь 1949 онд албан ёсоор байгуулагдсан бөгөөд анх 1905 онд Солонгосын эзэн хаан Сежонг Улаан загалмайн нийгэмлэгийг үндэслэжээ. БНСУ -ын Улаан загалмайн нийгэмлэгийн хөтөлбөрийн гол бодлого нь дэлхий нийтийн эв нэгдлийг хангах, хүмүүнлэг, үнэнч шударга байх, төвийг сахисан, тусгаар тогтносон сайн дурын үндсэн дээр үйлчлэх зорилготой ба төв нь Сөүл хотод байрладаг бөгөөд үндэстний хэмжээнд 5 эмнэлэг, 14 бүлэг, 131 цус хандивлах төвийг ажиллуулдаг.

Нийгэмлэгийн үйл ажиллагааны чиглэлүүд:

- Цус сэлбэлт
- Тусламж үйлчилгээ
- Эрүүл мэнд болон аюулгүй байдал
- Дотоод
- Олон улсын хөдөлгөөн
- Залуучуудын хөдөлгөөн

Цус сэлбэх үйлчилгээ нь Улаан загалмайн нийгэмлэгийн үйл ажиллагааны 95 хувийг эзэлдэг цус нийлүүлэх цорын ганц дотоодын хөтөлбөр юм. Цусны донор, Улсын асрамжийн газар, халамж үйлчилгээний төвүүдтэй холбогдсон орон байр, үйл ажиллагааг иж бүрнээр нь үндэсний болон орон нутгийн Улаан загалмайн байгууллагууддаа хариуцуулан улс болон хот, мужийн төсвөөс санхүүжүүлдэг. Гамшгийн үед гадаад улс оронд цус болон цусан бүтээгдэхүүн нийлүүлэх, тусламж дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаануудыг явуулдаг байна.

Аюул гамшгийн үед зайлшгүй хэрэгцээт тусламжийн хүнс, ороох боох материал, дулаан хувцас, эм эмнэлгийн зүйлсийг нийлүүлдэг. Жилд дунджаар байгалийн гамшигт нэрвэгдсэн 10 000 гаруй айл өрхөд хүнс болон хүнсний бус бүтээгдэхүүнийг бэлтгэн тогтмол тусламж үзүүлж ирсэн байна. Улаан загалмайн эмнэлэг болон нөхөн сэргээх төвүүд нь халдлагад өртсөн хүмүүст /байгалийн гамшигт нэрвэгдэгсэд, дүрвэгсэд, орлого багатай гэр бүлд/ тусламжийн үйлчилгээг хүргэх эмнэлэгийн тусламж үзүүлэх үүрэг хүлээдэг.

БНХАУ

Хятадын Улаан Загалмайн Нийгэмлэг (Red Cross Society of China) нь 1904 оны 3-р сарын 10-нд үүсгэн байгуулагдсан цагаасаа эхлэн шархадсан цэргүүдэд тусламж үзүүлэх, зэвсэгт мөргөлдөөний үед дүрвэгсдэд туслах, гамшигт нэрвэгдэгсдэд туслах, мөн бусад улс орон болон бүс нутгууд дахь тусламжийн үйл ажиллагааг дэмжин оролцоор ирсэн байна. БНХАУ үүсгэн байгуулагдсаны дараа Төв Засгийн газрын дэмжлэгээр Хятадын

⁹⁸ http://www.jrc.or.jp/english/activity/m_v.html Японы улаан загалмай нийгэмлэг /Japanes Red Cross Society/

Улаан Загалмайн Нийгэмлэг нь 1950 оны 8-р сард дахин байгуулагдаж, Улаан Загалмай болон Улаан Хавирган Сар хөдөлгөөний Олон улсын холбооны хууль ёсны гишүүн гэдгээ тунхаглажээ. 1978 оноос Хятад улс шинэчлэл, нээлттэй бодлогыг баримталдаг болсноос Хятадын Улаан Загалмай Нийгэмлэг тогтвортой бөгөөд хурдтай хөгжин, төрийн захиргааны харилцан адилгүй түвшин бүрт Улаан Загалмайн салбарууд сэргээн байгуулагдах буюу шинээр байгуулагдах болжээ.

Одоогоор Хятадын Улаан Загалмайн нийгэмлэг нь Хонконг ба Макаогийн онцгой бүс нутгийн захиргаан дахь Улаан Загалмайн салбарууд зэрэг 70 000 үндсэн нэгжүүдэд нийт 20 сая гишүүнтэйгээр ажиллаж байна.

Нийгмийн үйл ажиллагааны чиглэлүүд:

- Гамшгийг арилгах ба түүний бэлэн байдал
- Цусны донорын аян
- Эрүүл мэндийн үйлчилгээ
- Улаан загалмайн сургалт сурталчилгаа
- Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ
- Олон улсын тусламж үйлчилгээ

Хятадын Улаан Загалмай нь Засгийн газар болон олон нийтийн дэмжлэг тусламжтайгаар хүмүүнлэгийн салбарт олон талт үйл ажиллагаагаа явуулдаг. Тухайлбал, Дотоодын гамшиг сүйрлийн үед Үндэсний Улаан загалмай нь олон зүйл хандивыг цуглуулж гамшигт нэрвэгдэгсдийн амь нас, эрүүл мэндийг хамгаалах үйлст зориулсан байдаг. Үндэсний Улаан загалмайн нийгэмлэгээс “Болзошгүй гамшгийн бэлэн байдал, Гамшгийн тусламжийн сүлжээ болон компьютерийн сүлжээг байгуулсан нь үйл ажиллагааны чадавх, яаралтай тусламж үзүүлэх ажлыг өргөжүүлсэн байна.

Нийгэмлэг нь Засгийн газартайгаа хамтран “Сайн дураараа цусны донор болох” хөдөлгөөнийг сурталчилан дэлгэрүүлэх ажлыг тогтмол зохион явуулдаг. 1997 оны сүүлчээр Хятадын Үндэсний Ардын Конгрессийн Дээд Хорооноос “Цусны донорын хөтөлбөр” дэхь Хятадын Улаан Загалмайн нийгэмлэгийн статус ба үүргийг баталгаажуулсан байна. Үндэсний Улаан загалмайн Нийгэмлэг нь хүний нөөцийн хөгжил, мэдээлэл ба дэмжлэг, мөнгө санхүү босгох ба орлого үүсгэх гэсэн стратегийн гурван чиглэлээр дотоодын үйл ажиллагаагаа сайжруулах, мөн нийгмийн оюуны соёлыг бүтээх ба нийгмийн хамгааллын салбартай хамтран ажиллаж, гамшгийг арилгах, эрүүл мэнд ба нийгмийн халамж үйлчилгээний төслүүдийг улам бүр хөгжүүлэх ба Улаан загалмайн хичээл сургалтыг хятад ханз бичгээр хөтлөн явуулах зэрэг ажлуудыг анхааран ажилладаг байна. Санхүүжилт болон хууль эрх зүйн зохицуулалт

1993 онд Үндэсний Ардын Конгрессийн дээд хорооноос Хятадын Улаан Загалмайн Нийгэмлэг ба түүний үйл ажиллагааны хууль зүйн үндэс болсон “БНХАУ-ын Улаан Загалмайн хуулийг” (Law of the People's Republic of China on the Red Cross Society) албан ёсоор баталсан байна. Тус хуулиар Үндэсний Улаан загалмайн нийгэмлэгийн үйл ажиллагааны хууль эрх зүйн орчныг бүрэн зохицуулж өгсөн бөгөөд санхүүгийн хүчин зүйлсийг ч тодорхойлж өгсөн байдаг. Тухайлбал, “БНХАУ -ын Улаан загалмайн тухай хууль”-ийн 20-р зүйлд:

- Улаан загалмайн нийгэмлэгийн санхүүжилт дараах эх үүсвэрүүдээс бүрдэнэ.
  1. Улаан Загалмайн Нийгэмлэгийн гишүүдийн төлсөн гишүүний татвар;
  2. Дотоод, гадаадын байгууллага, хувь хүмүүсийн хандивласан мөнгө ба эд зүйлс;
  3. Хөдлөх ба үл хөдлөх хөрөнгөөс олсон орлого;

4. Ардын засгийн газрын зориулалтын данс зэрэг болно гэжээ.

Улаан загалмайн нийгэмлэгийн хөрөнгө санхүүг бүрдүүлэх эх үүсвэрүүдийг тодорхой хуульчилж өгсөн нь Улаан загалмайн нийгэмлэгийн үйл ажиллагааг саадгүй явуулах төрийн дэмжлэгийн хэлбэр юм. Мөн хуулийн 5-р зүйлд: Хятадын Ардын засгийн газраас үндэсний Улаан загалмайн нийгэмлэгээ дэмжин, санхүүгийн тусламж үзүүлэх ба тус нийгэмлэгийг үйл ажиллагаагаа хуулийн дагуу явуулах явдлыг баталгаажуулж, түүний үйл ажиллагааг удирдан чиглүүлнэ.

Нийгэмлэг нь өөрийн үүрэг, үндсэн чиглэлтэй холбогдох үйл ажиллагаанд ардын засгийн газрыг туслан хавсарвал зохино. Мөн хуулийн 23-р зүйлд: “Тусламжийн зорилгоор Улаан загалмайн нийгэмлэгт хандивласан эд бараа, материал ба нийтийн сайн сайхны төлөө явуулж буй үйл ажиллагаануудад Төрийн холбогдох хууль тогтоомжуудын дагуу татварын хөнгөлөлт үзүүлэх эсвэл чөлөөлж болно.” хэмээн хуульчилжээ.

Дээрх хуульд заасны дагуу БНХАУ-ын Засгийн газраас Үндэсний Улаан Загалмайн нийгэмлэг болон улс, мужийн улаан загалмайн хороодыг ажлын байр нөхцлөөр өөрийн байгууллагуудын жишгээр хангаж, орон тооны ажилтны цалин, нийгмийн асуудлыг бүрэн хариуцдаг бөгөөд тусламжийн бүхий л үйл ажиллагаанд татварын хөнгөлөлт чөлөөлөлт үзүүлдэг байна. БНХАУ-ын Улаан загалмайн үйл ажиллагааг удирдан чиглүүлэх, хөрөнгө санхүүгээр дэмжин туслахад төр засгийн оролцоо, хууль эрх зүйн зохицуулалт бусад оронтой харьцуулахад илүү байгаа нь нийгмийн тогтолцоотой нь холбоотой гэж үзэж болохоор байна.

Польш⁹⁹

Польшийн Улаан загалмайн нийгэмлэг нь улсын нутаг дэвсгэрийг бүхэлд хамран үйл ажиллагаагаа явуулдаг. Варшав хотод төв удирдлагын хэд хэдэн штабтай, 16 дүүргийн хороо ба орон нутгийн 250 салбар хороодтой. Нийт 120,000 гишүүнтэй. Төлөөлөгчдийн чуулган жилд хоёр удаа хуралдаж нийгмийн үйл ажиллагааг удирддаг. Энэ нь нийт 56 гишүүнтэй бөгөөд үүнээс 49 нь орон нутгийн хороодын төлөөлөгчид байдаг. Төв хорооны 10 гишүүн нь сар бүр хуралдана. Бүх шатандаа төлөөлөгчдийн чуулган ба хороодтой. Бас харилцан адилгүй өөр өөр шатанд комисс, консулууд байдаг. Хороо тус бүр тухай тухайн орон нутгийнхаа нөхцөл байдалтай уялдсан жил тутмын үйл ажиллагааны төлөвлөгөө гарган ажилладаг.

Польшийн Улаан загалмай нь төв удирдах байгууллагууд, дүүрэг болон орон нутгийн салбарууддаа нийт 500 орчим ажилтан, албан хаагчидтай. Үүний дээр орон тооны 1110 сувилагчтай. Нийгмийн сайн сайхан, халамж, эрүүл мэндийн сурталчилгаа, анхны тусламж, эрсдэл, цусны донор тэргүүтэн Улаан загалмайн бүх ажиллагаанд 250 000 гаруй сайн дурынхан оролцдог. Сайн дурынханы дотор хамгийн идэвхтэй нь залуучууд ба цусны донорууд байдаг бөгөөд тэд Үндэсний нийгэмлэгийн гол бүрэлдэхүүн хэсэг нь юм. Тэдэнд өөрийн гэсэн бүтэц ба сонгуулийн үйл явц гэж бий.

Цусны хөтөлбөрт нийгмийн янз бүрийн давхаргын төлөөлөл болсон 180 000 гаруй гишүүд болон сайн дурынхантай 1800 цусны донорын клуб хамрагддаг. Үндэсний Улаан загалмай нь нийт 12 нийгмийн халамжийн газар, 6 хоног төөрүүлэх газар, 10 гаруй хүүхдийн өдөр өнжүүлэх газартай бөгөөд эдгээрийн үйл ажиллагааг шууд удирдан явуулдаг байна. Жил бүр ядуу өрхийн 10 000 орчим хүүхдийн амралтын зусланг зохион байгуулдаг байна. Нийтлэг зорилго нь нийгмийн эмзэг давхаргийнханд, ялангуяа хүүхдүүдэд туслахад

⁹⁹ http://www.redcross.or.kr/eng/eng_introduce/introduce_krc_history.do /Republic of Korea National Red Cross/ БНСУ-ын Үндэсний Улаан Загалмай Нийгэмлэг

оршдог. Дээрх бүтэц, бүрэлдэхүүнээс харахад Польшийн Улаан загалмайн нийгэмлэг нь нарийн зохион байгуулалтаар өргөн хүрээнд томоохон бүрэлдэхүүнтэйгээр олон талт үйл ажиллагаа явуулдаг болох нь харагдаж байна.

Нийгмийн үйл ажиллагааны чиглэлүүдийг авч үзвэл:

- Нийгмийн халамжийн цогц үйлчилгээ
- Хүүхэд хөгжлийн үйл ажиллагаа
- Эрүүл мэндийн үйлчилгээ
- Улаан загалмайн сургалт сурталчилгааны үйлчилгээ
- Сувилахуйн үйлчилгээ
- Цусны хөтөлбөр
- Олон улсын тусламжийн хөдөлгөөн зэрэг болно.

Польшийн Улаан загалмай нь Улаан загалмайн Хөдөлгөөний дэвшүүлсэн зорилго, зорилтуудын хүрээнд төрийн захиргааны хэд хэдэн албадуудтай хамтран ажилладаг. Үндэсний Улаан загалмайн салбарууд нь орон нутгийн засаг захиргааны байгууллагуудтай голчлон нийгмийн халамж тусламжийн чиглэлээр зорилтод ажлаа гүйцэтгэхэд нь хамтран ажилладаг байна. Нөгөөтэйгүүр олон нийтийг хамарсан компанит ажлуудыг тогтмол идэвхтэй явуулдаг. Тухайлбал,

- “Бид ядарсан хүмүүст туслая, бидэнтэй нэгдэнэ үү” хэмээх компанит ажлыг зохион байгуулж, өглөг халамжийн ажлыг санхүүжүүлэх үүднээс “Тусламжийн гар” хэмээх аяныг зохион байгуулах мэтээр олон нийтийг өглөг буяны ажилд уриалан дуудах ажлыг идэвхтэй зохион байгуулдаг байна.
- Олон Улсын Хүмүүнлэгийн Хууль сурталчлах ба эмблем тэмдгийг хамгаалах комиссуудтай бөгөөд Олон улсын Улаан загалмайтай хамтран жил бүр олон улсын зуны сургуулийг зохион байгуулдаг ба үүнийг Польш хэл дээр эрхлэн явуулдаг.
- Олон улсын хүмүүнлэгийн хуулийн тусгай номын сан ажилуулдаг ба Үндэсний Улаан загалмайн Удирдах зөвлөлийн дор Олон улсын хүмүүнлэгийн хуулийг сурталчилах комиссын үйл ажиллагааг зохицуулдаг.
- Эрүүл ахуй, эрүүл аж төрөх ёсны боловсролын үйл ажиллагааг хүүхэд залуучуудад зориулан зохион байгуулдаг “ДОХ-ын тухай үнэн мөн. Цааш нь дамжуул” (“True about AIDS. PASS IT ON”) хэмээх Олон Улсын Холбооны аянд оролцдог.
- Польшийн Улаан загалмайн бас нэгэн үндсэн ажил бол дайн, зэвсэгт мөргөлдөөн ба байгалийн гамшигт (Дэлхийн II дайн ба дүрвэгсэд, цагаачдад) нэрвэгсэдийг эрэн сурвалжилж, сураггүй болсон хүмүүсийн тухайд гэрчилгээ олгох, Улаан загалмайн захидалууд хэмээн нэрлэгддэг захидалуудыг дамжуулах, хүмүүнлэгийн эрэн сурвалжлах ажил зохион байгуулдаг.
- Польшийн Улаан загалмайн нийгэмлэг нь Польш улс дахь анхны тусламжийн сургалтыг европ стандартын дагуу явуулдаг цорын ганц байгууллага юм.
- Орон гэргүй хүмүүст нийгмийн халамжийн үйлчилгээ үзүүлдэг. Богино хугацааны тусламж аяныг тогтмол зохион байгуулдаг.
- Эмчилгээний болон сэтгэл заслын үйлчилгээ явуулдаг. Орон гэрээр нь асрах үйлчилгээ - хэдэн арван жилийн туршид бид өвчтэй болон өндөр настангуудад өдөр тутмын амьдралд нь туслах Улаан Загалмайн туслагч нарыг тогтмол сургадаг.

Эдгээр үйлчилгээгээ хүргэхийн тулд Үндэсний Улаан загалмай нь орон нутгийн засаг

захиргаадтай хамтран ажилладаг бөгөөд гэртээ асаргаа сувилгааны тусламж авахын тулд иргэд орон нутгийнхаа нийгмийн халамжийн төвд хандах ёстой. Бүх албан ёсны зохицуулалтуудыг (тусламжийн цаг ба хүрээг тогтоох, төлбөр тооцох) нийгмийн халамжийн төв, Улаан Загалмай, үйлчлүүлэгч эсвэл түүний гэр бүл хоорондоо хэлэлцэн тохирч ажилладаг байна. Үндэсний Улаан загалмайн үйл ажиллагааны зорилго бол Польшийн Нийгмийн хамгаалалын хуулиар баталгаажсан төрийн нийгмийн халамж дээр чухал нэмэлт үйл ажиллагаа явуулах явдал юм. Энэ төрлийн тусламжийн эрэлт хэрэгцээ цаг ямагт асар их байдаг.

Санхүүжилт болон хууль эрх зүйн зохицуулалт:

Үндэсний Улаан загалмай нь Женевийн конвенц, түүний нэмэлт протоколууд, Хүмүүнлэгийн тухай хууль, Улаан загалмайн үндсэн зарчмуудыг мөрдлөг болгон ажилладаг. Польшийн Улаан загалмайн эрх зүйн орчныг зохицуулдаг гол хууль нь 1964 оны 11-р сарын 16-нд батлагдсан “Польшийн Улаан Загалмайн Хууль” юм. Мөн байгууллагын дотоод дүрмийг СнЗ -ийн 1996 оны 4 -р сарын 2-ны өдрийн тогтоолоор шинэчилэн батласан байна. /Эдгээр хууль эрх зүйн баримтууд хайлтаас бүрэн эхээрээр олдоогүй болно./

Улаан загалмайн үйл ажиллагаанд зарцуулагдах мөнгө санхүүг ихэвчлэн хандив цуглуулах, гишүүдийн татвар, санд хуримтлагдсан мөнгөн хөрөнгөөс бүрдүүлдэг гэсэн мэдээлэл бий. 1995 оноос идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулж буй “Польшийн Улаан загалмайн хатагтай нарын Чуулган” (дайны өмнөх уламжлалуудын дагуу үүсгэн байгуулагдсан) нь мөнгө санхүү босгох ажилд маш чухал бөгөөд онцгой үүрэг гүйцэтгэдэг. Үндэсний Улаан загалмайн төв байгууллагууд болон салбарууд бүх шат түвшний үйл ажиллагаандаа мөнгө санхүүгийн тусламж олох ажлыг тогтмол идэвхтэй зохион байгуулсаар ирсэн. Нийгмийн халамжийн зарим үйл ажиллагаа болон цусны донор ба сургалт гэх зэрэг зарим үйл ажиллагааг Засгийн газар эсвэл орон нутгийн засаг захиргаатай гэрээ байгуулж гүйцэтгэдэг байна.

Польшийн Улаан загалмайн үйл ажиллагааны нэг онцлог бол хуучин социалист тогтолцоот орон байсан бөгөөд 90-ээд оны эхэн үеийн эдийн засаг, нийгмийн өөрчлөлтийн үр дүнд цоо шинэ нөхцөлд, шинэ бэрхшээлүүдтэй нүүр тулгарч эхэлсэн. Нийгмийн халамжийн байгууллагуудыг санхүүжүүлдэг тогтолцоо нь өөрчлөгдсөн. Тухайлбал, төсвөөс санхүүжүүлж байсан олон үйл ажиллагааны санхүүжилт зогсож зарим талын үйл ажиллагааны хүрээг багасгахад хүрсэн байна. Ийнхүү шинэ асуудлууд урган гарч өөрсдөө хөрөнгө санхүүгээ бий болгох зэрэг нэмэлт үйл ажиллагаануудыг эрхлэн явуулах хэрэгцээтэй болсон байна. Польшийн Улаан загалмайн нийгэмлэг нь аль ч цаг үед нэгэнт тогтсон бүтэц зохион байгуулалтаараа, өргөн хүрээг хамарсан нийгмийн сайн сайхны төлөө олон талт үйл ажиллагааг идэвхтэй явуулсаар иржээ.

Финлянд¹⁰⁰

Финляндын Улаан загалмайн нийгэмлэг нь /Finnish Red Cross – FRC/ 1857 оны 5 -р сарын 7 -нд үүсгэн байгуулагдсан бөгөөд нийгмийн сайн сайхны тусын тулд үйлчлэх чиглэл бүхий Олон улсын төрийн бус хүмүүнлэгийн байгууллага юм. Финляндын Улаан загалмай нь Орос-Финляндын дайны үеэр Финляндын хамгаалагч армийн шархадсан болон өвчтэй цэргүүдийг сувилян туслах үүднээс 1877 оны 5-р сарын 7-нд байгуулагджээ.

Финляндын Улаан загалмайг 1920 онд Олон Улсын Төв Улаан Загалмай байгуулага хүлээн зөвшөөрч, улмаар 1922 онд Финланд нь Женевийн Конвенцд нэгдсэнээр Улаан Загалмайн Олон улсын Холбооны гишүүн болжээ. 1948 онд Үндэсний Улаан загалмай нь Финлянд улс дахь “цус сэлбэх үйлчилгээ”-г эрхлэн явуулах үүргийг өөртөө авсан байна.

¹⁰⁰ http://www.redcross.fi/en_GB/ Финляндын Улаан Загалмай нийгэмлэг/Finnish Red Cross – FRC / Үйл ажиллагааны тайлан 2009 он.

Урд нь Финляндын Скаутууд 1935 оноос хойш энэ ажлыг гүйцэтгэж байжээ. Финляндын Улаан загалмайн” цус сэлбэх үйлчилгээ” нь хууль ёсны биеэ даасан байгууллага байдаг юм.

Бүтэц, зохион байгуулалт:

Финляндын Улаан загалмайн нь 12 дүүрэг ба 550 орон нутгийн салбартай. 90,000 гаруй гишүүнтэй, 45,000 шахам сайн дурын идэвхтэн ажилтнуудтай. 2006 оны байдлаар, 1168 ажилтан албан хаагчидтай ба түүний 136 нь Хелсинк дэх төв байгууллагад ажилдаг байна. Финляндын бараг бүх мужид өөрийн салбартай. Байгууллагын бүтэц нь гурван нэгжтэй.

- Орон нутгийн салбарууд
- Дүүргүүдийн салбарууд
- Үндэсний төв байгууллага гэх мэт.

Бүх шат түвшинд сайн дурынхан чухал шийдвэр гаргагчид байдаг. Орон нутгийн түвшинд салбаруудын үйл ажиллагаа нь гишүүдийнхээ хэдий зэрэг идэвх зүтгэлтэй ажиллахаас шалтгаалан тодорхойлогддог. Тус нийгэмлэг нь улс даяар 8000 гишүүн бүхий нийт 550 гаруй анхны тусламжийн багтай. Эдгээр багууд нь Финлянд дахь гол гол олон нийтийн үйл ажиллагаануудын үеэр өдөр бүр ажиллаж байдаг. Засаг захиргаанаас хүсэлт тавьсан тохиолдолд тэд бас эрж хайх, аврах ажиллагаанд тусладаг байна. Мөн 30 000 гаруй сайн дурын ажилтантай, 40 гаруй иргэний байгууллагуудаас бүрдсэн сайн дурын аврах байгууллагатай хамтран ажилладаг.

Үндэсний Улаан загалмайн нийгэмлэг нь хэрэгцээтэй нөхцөлд (Жокела сургууль дээр болсон галт зэвсгийн хэрэг шиг) нийгмийн сэтгэл зүйн тусламж үзүүлэх тусламж зохион байгуулдаг ба хамтран оролцдог үндэсний сэтгэл зүйчдийн яаралтай тусламжийн багтай.

Нийгэмлэгийн үйл ажиллагааны чиглэлүүд нь:

- Цусны хөтөлбөр
- Эмнэлэгийн үйлчилгээ
- Дотоодын гамшиг
- Залуу Улаан Загалмайчууд
- Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ
- Гишүүд болон сайн дурынханд хандсан үйлчилгээ
- Олон улсын үйл ажиллагаа зэрэг болно.

Финляндын Үндэсний Улаан загалмайн нийгэмлэг нь Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг зохион байгуулахдаа нилээд мэргэшсэн байдаг байна. Тухайлбал,

- Үндэсний эрүүл мэндийн үйлчилгээний нэгэн хэсэг болсон “Цус сэлбэх үйлчилгээ” нь нийгэмлэгийн бүтэц дэх чухал бүрэлдэхүүн хэсэг байдаг. Гурван дүүрэг тутамд нэг эрүүл мэндийн үйлчилгээний клиник байдаг.
- Үндэсний ДОХ-ын эсрэг тусламжийн төвийг ажиллуулдаг бөгөөд томоохон аянуудыг зохион байгуулдаг. Үүнээс гадна, энэ нь ДОХ-ын вирусаар халдварлагдсан хүмүүс болон тэдний гэр бүлийнхэнд сургалт явуулах, мөнгө санхүүгээр туслах ажлыг хийдэг байна.
- Урьдчилан сэргийлэх болон эхний үе шатанд нь хөндлөнгөөс нөлөөлөх үйл ажиллагаа тэргүүтнийг агуулсан мансуурах болон архи дан согтууралтай тэмцэх хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлдэг.
- Намар болгон есдүгээр сард “Өлсгөлөнгийн өдөр” хэмээх хандив цуглуулах өдөрлөгийг зохион байгуулдаг. Энэ аян жил тутам тодорхой сэдвийг хөндөн

түүнд зориулагддаг байна.

- Жил бүр улсын болон хувийн компаниудын 80 000 гаруй хүнийг анхны тусламж ба хиймэл амьсгал хийх тухай сургалтанд хамруулдаг байна.
- Олон улсын түвшинд Олон Улсын Хөдөлгөөний уриалгаар олон улсын тусламж, хүн хүчний тусламж, мөнгө санхүү, эд материалын тусламжийг үзүүлдэг.

Финляндын Улаан загалмай нь нийгмийн сайн сайхны төлөө Дэлхийн Улаан загалмайн үндсэн зарчмын хүрээнд дээрх нийгмийн хэрэгцээт үйл ажиллагааг идэвхтэй зохион байгуулдаг бөгөөд ингэхдээ ОУ-ын Улаан загалмайн нийгэмлэг, Улаан хавирган сар хөдөлгөөн, Төрийн яамд, орон нутгийн засаг захиргааны байгууллагууд, Их сургуулиуд, ТББ-ууд, олон нийттэй хамтран ажилладаг байна. Нийгэмлэг нь Олон улсын хүний нөөцөд үндсэн болон гүнзгий шатны сургалтуудад хамрагдсан 600 шахам мэргэжилтнүүд байдаг. Ойролцоогоор тэдний 100 нь жил бүр олон улсын ажил хэрэгт оролцон ажилладаг байна.

Санхүүжилт болон хууль эрх зүйн зохицуулалт:

Үндэсний Улаан загалмайн нийгэмлэг нь санхүүгийн хоёр үндсэн сантай.

- Финляндын Улаан Загалмай нийгэмлэгийн гамшигийг арилгах сан
- Финляндын Засгийн газар юм.

Тус нийгэмлэгийн “Гамшигийг арилгах сан” нь нийгмийн учир шалтгаанаар гарсан осол гэмтлийн үед тусламж үзүүлэх тухайд хэрэглэгддэг. Сүүлийн жилүүдэд Гамшигийг арилгах үйл ажиллагааг Европын холбооноос хөрөнгө санхүүгээр хангадаг болсон. Гамшигийг арилгах тусламжийг дайн, зэвсэгт мөргөлдөөн ба байгалийн гамшигт нэрвэгдэгсдэд үзүүлдэг бөгөөд Үндэсний Улаан загалмайн нийгэмлэг нь Финляндад өөрийн Логистик төвтэй ба Олон улсын хүний нөөцтэй байдаг байна. Гамшигийг арилгах сан хэрэгцээтэй үед мөнгө санхүүгээр хангана. Сангийн хөрөнгийг цаг ямагт ямарваа татвар төлөөсгүйгээр хуримтлуулдаг байна.

Цус сэлбэх үйл ажиллагаа зэрэг үйл ажиллагаанд Засгийн газраас мөнгө санхүүгээр дэмждэг бөгөөд өөр бусад олон талт үйл ажиллагаанд дэмжин оролцдог байна. Финляндын Улаан загалмайн хууль эрх зүйн орчныг зохицуулдаг гол хууль нь “Финляндын Улаан Загалмайн хууль” бөгөөд 2000 оны 3-р сарын 1-нээс мөрдөгдөж эхэлсэн. Тус хуулийн (238/2000) Нийгэмлэгийн Ивээн тэтгэгч ба Сайн сайхны бэлгэ тэмдэг гэсэн 3-р хэсэгт:

1. Улсын Ерөнхийлөгч өөрөө хүсвэл Нийгэмлэгийн ивээн тэтгэгч байж болно.
2. Улсын Ерөнхийлөгч Нийгэмлэгийн сайн сайхны бэлгэдэл байх бөгөөд тэтгэлэг олгоно. Улсын Ерөнхийлөгч Нийгэмлэгийн сайн сайхны тэтгэлгийн тухай шийдвэр гаргахдаа Засгийн газраас шийдвэр гаргах тухай санал авалгүйгээр гаргана.
3. Нийгэмлэгийн сайн сайхны бэлгэдэлийн тухай хууль эрх зүйн бичиг баримтыг Ерөнхийлөгчийн зарлигаар батлан гаргаж болно” гэж хуульчилсан байна.

Үүнээс үзвэл Финляндын Улаан загалмайн үйл ажиллагаа нь ерөнхийлөгчийн ивээл дор явагддаг бөгөөд хүсвэл ерөнхийлөгч нь санхүүжүүлэх, дэмжин ажиллах, аливаа үйл ажиллагааг зарлигаар баталгаажуулж өгөх хууль зүйн эрхтэй байдаг байна. Үндэсний Улаан загалмайн үйл ажиллагааг Засгийн газраас дэмжин ажиллаж санхүүгийн эх үүсвэр бүрдүүлэхэд дэмжлэг болдог бөгөөд Цус сэлбэх үйл ажиллагаа зэрэг олон үйл ажиллагаанд нь хамтран ажилладаг байна. Мөн ажлын байр авах болон тэдгээрийн ашиглалтын зардлыг Засгийн газраас санхүүжүүлж, үйл ажиллагааны орлогын татвар, НӨАТ-өөс чөлөөлдөг байна.

***

Гадаадын зарим орны үндэсний улаан загалмай нийгэмлэгүүдийн товч мэдээлэл

Хавсралт

Улсын нэр Улаан загалмайн байгууллагын нэр	Хуулийн нэр Холбогдох зүйл, заалт	Хууль эрх зүйн зохицуулалт	Төрөөс үзүүлж буй дэмжлэг
4. Польш Польшийн Улаан загалмайн нийгэмлэг	Польшийн Улаан Загалмайн Хууль, /1964.11.16/	1997 оны 6-р сарын 6-ны Эрүүгийн хууль (Penal Code), 126-р зүйл (эмблем тэмдгийг зохисгүй хэрэглэсэн тухай) Арванзургадугаар бүлэг: Энх тайван ба хүн төрөлхтөний эсрэг цэрэг, дайны гэмт хэргийн тухай. 126-р зүйл. § 1. Дайны үед Улаан Загалмай эсвэл Улаан Хавирган Сар-ын эмблем тэмдгийг хууль бусаар хэрэглэсэн хэнийг боловч хамгийн багадаа 3 жил хоригдох ял эдлэнэ. § 2. Мөн адил шийтгэлийг дайны үед соёлын өвийн зүйлийг хамгаалах эмблемүүд эсвэл олон улсын хуулиар хамгаалагдсан бусад эмблемүүдийг, эсвэл дайсан этгээдийн үндэсний далбаа эсвэл цэргийн тэмдэг, төвийг сахисан орны эсвэл ямар нэг олон улсын байгууллага эсвэл коммисын тэмдгийг хууль бусаар хэрэглэсэн хэнд боловч ноогдуулна.	
6. БНСУ БНСУ-ын Үндэсний Улаан загалмай	БНСУ-ын Үндэсний Улаан загалмайн нийгэмлэгийн хууль		Цусны донор, Улсын асрамжийн газар, халамж үйлчилгээний төвүүдтэй холбогдсон орон байр, үйл ажиллагааг иж бүрнээр нь үндэсний болон орон нутгийн Улаан загалмайн байгууллагууддаа хариуцуулан улс болон хот, мужийн төсвөөс санхүүжүүлдэг.

<p>7. БНХАУ</p> <p>Хятадын улаан загалмайн нийгэмлэг</p>	<p>БНХАУ-ын Улаан загалмайн нийгэмлэгийн хууль/1993.10.31/</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20-р зүйлд: • 5-р зүйлд: • 23-р зүйлд: 	<p>Улаан загалмайн нийгэмлэгийн мөнгө санхүү дараах эх үүсвэрүүдээс бүрдэнэ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Улаан Загалмайн Нийгэмлэгийн гишүүдийн төлсөн гишүүний татвар; 2. Дотоод, гадаадын байгууллага, хувь хүмүүсийн хандивласан мөнгө ба эд зүйлс; 3. Хөдлөх ба үл хөдлөх хөрөнгөөс олсон орлого 4. Ардын засгийн газрын зориулалтын данс гэжээ. <p>Хятадын Ардын засгийн газраас үндэсний Улаан загалмайн нийгэмлэгээ дэмжин, санхүүгийн тусламж үзүүлэх ба тус нийгэмлэгийг үйл ажиллагаагаа хуулийн дагуу явуулах явдлыг баталгаажуулж, түүний үйл ажиллагааг удирдан чиглүүлнэ. Нийгэмлэг нь өөрийн үүрэг, үндсэн чиглэлтэй холбогдох үйл ажиллагаанд ардын засгийн газрыг туслан хавсарвал зохионо.</p> <p>Тусламжийн зорилгоор Улаан загалмайн нийгэмлэгт хандивласан эд бараа, материал ба нийтийн сайн сайхны төлөө үйл ажиллагаануудад Төрийн холбогдох хууль тогтоомжуудын дагуу татварын хөнгөлөлт үзүүлэх эсвэл чөлөөлж болно.</p>	<p>Үндэсний Улаан Загалмайн нийгэмлэг болон улс, мужийн улаан загалмайн хороодыг ажлын байр нөхцлөөр өөрийн байгууллагуудын жишгээр хангаж, орон тооны ажилтны цалин, нийгмийн асуудлыг бүрэн хариуцдаг</p>
<p>8. Финлянд</p> <p>Финляндын Улаан загалмай</p>	<p>Финляндын Улаан загалмайн хууль /2000.3.1/ (238/2000) 3-р хэсэгт</p>	<p>Нийгэмлэгийн Ивээн тэтгэгч ба Сайн сайхны бэлгэ тэмдэг</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Улсын Ерөнхийлөгч өөрөө хүсвэл Нийгэмлэгийн ивээн тэтгэгч байж болно. 2. Улсын Ерөнхийлөгч Нийгэмлэгийн сайн сайхны бэлгэдэл байх бөгөөд тэтгэлэг олгоно. Улсын Ерөнхийлөгч Нийгэмлэгийн сайн сайхны тэтгэлгийн тухай шийдвэр гаргахдаа Засгийн газраас шийдвэр гаргах тухай санал авалгүйгээр гаргана. 3. Нийгэмлэгийн сайн сайхны бэлгэдэлийн тухай хууль эрх зүйн бичиг баримтыг Ерөнхийлөгчийн зарлигаар батлан гаргаж болно" 	<p>Үл хөдлөх хөрөнгө ажлын байр авах, болон тэдгээрийн ашиглалтын зардлыг Засгийн Газраас гаргаж, үйл ажиллагааны орлогын татвар, НӨАТ-өөс чөлөөлөгддөг.</p>

Япон Японы улаан загалмайн нийгэмлэг	Улаан загалмайн тэмдэг болон нэрийг хэрэглэхийг хязгаарлах тухай хууль /1947/ Акт № 159/ 1947	Эрүүл мэнд анхны тусламж, гамшгаас урьдчилан сэргийлэх сургалт суртчилгаа болон гамшгийн үед үзүүлэх яаралтай болон нөхөн сэргээх тусламжийн асуудлыг Улаан Загалмай нийгэмлэг, Онцгой байдлын газруудад үйл ажиллагааны үйлчлэлийн дагуу хувиарлан хариуцуулж, төрөөс санхүүжилтийг нь олгодог.	
--	---	---	--

Эх сурвалж: Холбогдох Үндэсний Улаан загалмайн вэб сайтуудын мэдээллээс

* * *

Ашигласан материал

Ном, сэтгүүл:

1. ОУ -ын Улаан Загалмай, Улаан Хавирган Сар нийгэмлэгүүдийн холбооны эрүүл мэнд, халамжийн чиглэлээр 2006 - 2010 онд баримтлах дэлхийн стратеги
2. Монголын улаан загалмай нийгэмлэгийн ХДХВ/ДОХ-ын стратеги 2005-2010
3. Бидний энэрэнгүй үйлс

Веб сайтууд:

1. http://www.jrc.or.jp/english/activity/m_v.html /Japanes Red Cross Society/
2. http://www.redcross.or.kr/eng/eng_introduce/introduce_krc_history.do /Republic of Korea National Red Cross/
3. www.redcross.org.cn /The People's Republic of China on the Red Cross Society/
4. www.pck.org.pl/red_cross/eu/Redcross_of_Poland/
5. http://www.redcross.fi/en_GB/ / Finnish Red Cross – FRC / Үйл ажиллагааны тайлан 2009 он

UIH.MN
СУДАЛГААНЫ САН